

Klasyczna greka

BEZ STRESU DO SUKCESU!

Dlaczego warto?

15 minut dziennie

wystarczy by skutecznie przyswoić nowe umiejętności

skuteczne metody

połączenie nowoczesnych i tradycyjnych metod

wygoda i elastyczny plan

uczysz się gdzie chcesz i kiedy chcesz, bez sztywnych grafików

brak niezapowiedzianych testów

uczysz się sam dla siebie

profesjonalizm

kursy tworzone przez prawdziwych specjalistów i ekspertów w danej dziedzinie

cenione umiejętności

poszerzenie kwalifikacji potwierdzone zaświadczeniem lub certyfikatem

Sekcje A-B

Wprowadzenie nowego materiału.

A1

Pierwszą lekcję kursu rozpocznesz od poznania alfabetu greckiego, który składa się z 24 liter. Następnie zaznajomisz się z zasadami akcentowania w klasycznej grece.

Oto alfabet grecki:

Litera		Dźwięk	Nazwa (w transkrypcji łacińskiej)
duża	mała		
A	α	ā, ā	alpha
B	β	b	bēta
Γ	γ	g	gamma
Δ	δ	d	delta
E	ε	ē	epsīlon
Z	ζ	dz	dzēta
H	η	ē	ēta
Θ	θ	th	thēta
I	ι	ī, ī	iōta
K	κ	k	kappa
Λ	λ	l	lambda
M	μ	m	my
N	ν	n	ny
Ξ	ξ	ks	ksi
O	ο	ō	omikron
Π	π	p	pi
P	ρ	r	rho
Σ	σ, ς	s	sigma
T	τ	t	tau
Υ	υ	ȳ, ŷ	ypsīlon
Φ	φ	ph	phi
X	χ	kh	khi
Ψ	ψ	ps	psi
Ω	ω	ō	omēga

W języku greckim występują dwa oznaczenia litery „s”. Zapamiętaj, że σ umieszcza się na początku i w środku wyrazu, a ς na końcu wyrazu. Przed tzw. spółgłoskami tylnojęzykowymi (γ, κ, ξ, χ) zamiast ν pisano ς, którą wymawia się jak ν, np. ἄγγελος (posłaniec).

Język grecki posiada dwugłoski (zwane inaczej dyftongami), czyli połączenia dwóch samogłosek. Wyróżniamy dwie grupy:

- pierwsza grupa to dwugłoski właściwe, w których wymawia się obie litery: αι, ει, οι, αυ, ευ, ηυ.
- druga grupa to dwugłoski niewłaściwe, w których wymawia się tylko pierwszą literę. W przypadku tych dwugłosek przy małych literach literę ι zapisujemy pod pierwszą samogłoską: αι, ηι, φι. Natomiast przy dużych literach ι zapisujemy obok pierwszej samogłoski, ale jej nie wymawiamy: Αι, Ηι, Ωι.

Akcent w języku greckim może padać na jedną z trzech ostatnich zgłosek. Rozróżniamy trzy rodzaje akcentu:

- **acutus** (akcent ostry) występuje na sylabach krótkich, długich i dyftongach. Jeżeli acutus występuje na ostatniej sylabie, to wyraz taki nazywa się **oxytonon**, np. μαθηματικός (naukowy, matematyczny). Wyraz posiadający acutus na przedostatniej sylabie nosi nazwę **paroxytonon**,

„i”

Zapisany kursywą tekst znajdujący się przy tym symbolu zawiera nowe informacje dotyczące gramatyki oraz użycia słówek

- np. ὤπιος (*sen*). *Acutus* może występować na trzeciej sylabie od końca, jeśli ostatnia samogłoska wyrazu jest krótka. Wyraz taki nazywa się **proparoxytonon**, np. βάρβαρος (*barbarzyński*);
- **gravis** (akcent słaby, przytłumiony) zastępuje *acutus*, jeśli występuje on na ostatniej sylabie w toku zdania, np. ὁ ἀγαθὸς φίλος (*dobry przyjaciel*);
 - **circumflexus** (akcent przeciągły) występuje na sylabach długich i na dyftongach. *Circumflexus* może padać najdalej na drugą sylabę od końca, jeśli ostatnia zgłoska wyrazu jest krótka. Wyraz posiadający *circumflexus* na przedostatniej sylabie nosi nazwę **properispomenon**, np. οἶνος (*wino*). Wyraz, w którym *circumflexus* występuje na ostatniej sylabie, nazywa się **perispomenon**, np. Θάλης (*Tales*).

W języku greckim, podobnie jak w polszczyźnie, istnieją tzw. **enklityki**, czyli słowa, które nie posiadają własnego akcentu, ale łączą się pod względem akcentowym z wyrazem je poprzedzającym.

Do enklityk należą:

- formy zaimka nieokreślonego τις, τι (ktoś, jakiś, coś),
- przypadki zależne zaimków osobowych ἐγώ (ja): μου, μοι, με oraz σύ (ty): σου, σοι, σε,
- dwuzgłoskowe formy osobowe trybu oznajmującego w czasie teraźniejszym od czasowników φημί (mówię) i εἰμί (jestem),
- przysłówki nieokreślone: που (gdzieś), ποι (dokądś), ποθεν (skądś), πως (jakoś), ποτε (kiedyś),
- niektóre partykuły: γε (przynajmniej), τε (i), νυν (więc), περ (właśnie).

Enklityka zatrzymuje akcent:

- przed inną enklityką: τινὲς εἰσιν (są jacyś),
- na początku zdania: Φησὶ γάρ (mówi bowiem),
- dwuzgłoskowa enklityka po paroxytonon: φίλος ἐστίν (jest przyjacielem),
- jeżeli wyraz poprzedni uległ elizji: πολλοὶ δ' εἰσιν (jest zaś wielu).

Jeżeli po wyrazie kończącym się na samogłoskę następny wyraz także zaczyna się od samogłoski, ostatnia samogłoska pierwszego wyrazu wypada. Zjawisko to nazywane jest z języka łacińskiego **elizją** (wyrzutnią). Elizji podlegają tylko krótkie samogłoski. Znakiem elizji jest apostrof:

ἔστ' (= ἔστι) ἀγαθὸς φίλος – jest dobry przyjaciel

W tym zdaniu ἔστι nie jest enklityką, ponieważ pełni funkcję orzeczenia, a nie łącznika. W takim przypadku akcent w wyrazie pada na przedostatnią sylabę.

Enklityka traci akcent:

- po oxytonon, który w związku z tym nie przechodzi w gravis: καλὸς ἐστίν (jest piękny),
- po perispomenon: φῶς ἐστίν (jest światło),
- jednozgłoskowa enklityka po paroxytonon: φίλος τις (jakiś przyjaciel),
- po proparoxytonon i po properispomenon, a wyraz poprzedzający enklitykę otrzymuje w związku z tym jako drugi akcent oxytonon: ἀνθρώπος ἐστίν (jest człowiekiem), σῶμά ἐστίν (jest ciałem).

W języku greckim występują też **proklityki**, czyli słowa, które nie mają własnego akcentu, ale łączą się pod względem akcentowym z wyrazem po nich następującym. Do proklityk należą:

- partykuła przecząca: οὐ, οὐκ, οὐχ (nie),
- spójniki: ὅς (że), εἰ (jeżeli),
- przymyki: ἐν (w), εἰς (do), ἐκ, ἐξ (z),
- formy rodzajnika z przydechem: ὁ, ἡ, οἱ, αἱ.

Wyrazy te przed enklityką zyskują akcent: εἴ τις (jeśli ktoś).

„n”

Ten znak oznacza
nowe słówka
i wyrażenia

Wyrazy rozpoczynające się od samogłosek posiadają **przydech**. Przydech mocny wymawiamy jak literę „h” przed samogłoską, np. *ἱστορία* (historia) α. Przydech mocny występuje też przed spółgłoską *ρ* jeżeli rozpoczyna ona wyraz, np. *ῥυθμός* (rytm) α. Przydechu słabego nie wymawiamy, np. *ἔρως* (miłość).

Niektóre znaki interpunkcyjne w języku greckim różnią się od polskich znaków interpunkcyjnych:

- ; – znak zapytania
- – średnik i dwukropek

Przećwiczmy teraz wymowę greckich liter. Posłuchaj wymowy zaprezentowanej przez lektora w nagraniu. Każde słowo zostało nagrane dwukrotnie. Następnie przeczytaj na głos:

ἴσκος, βάρβαρος, δημοκρατία, μαθηματικός, ψυχή, θέατρον, ἔρως, ἱστορία, ῥυθμός, τραγωδία, μελωδία, οἰκονομικός, παιδαγωγός, εἰρωνεία, μελαγχολία, νεῦρον, ζώνη, ὕπνος, ἄγγελος, οἶνος.

Z pewnością niektóre z tych słów brzmią znajomo. Spróbuj odgadnąć ich znaczenie. Pomoże Ci w tym poniższe zadanie:

ἴσκος, ὁ	> dysk, krążek
βάρβαρος	> barbarzyński, obcy
δημοκρατία, ἡ	> demokracja
μαθηματικός	> zmiłowany w nauce, naukowy, matematyczny
ψυχή, ἡ	> dusza, psyche
θέατρον, τό	> teatr
ἔρως, ὁ	> miłość, eros
ἱστορία, ἡ	> historia
ῥυθμός, ὁ	> rytm, takt
τραγωδία, ἡ	> tragedia
μελωδία, ἡ	> melodia
οἰκονομικός	> gospodarny, zapobiegliwy, oszczędny (por. ekonomiczny)
παιδαγωγός, ὁ	> niewolnik odprowadzający dzieci do szkoły, pedagog, wychowawca, nauczyciel
εἰρωνεία, ἡ	> ironia
μελαγχολία, ἡ	> melancholia

Wyjaśnijmy jeszcze znaczenie pozostałych słów. Być może również potrafisz je skojarzyć z ich odpowiednikami w języku polskim lub w językach zachodnioeuropejskich:

νεῦρον, τό	– ścięgno, nerw
ζώνη, ἡ	– pas
ὕπνος, ὁ	– sen
ἄγγελος, ὁ	– zwiastun, posłaniec
οἶνος, ὁ	– wino

Wysłuchaj nagrania jeszcze raz i spróbuj samodzielnie zapisać każde słowo, pamiętając o akcentach i przydechach. Następnie porównaj swój zapis z zapisem w tej części lekcji.

Zwróć uwagę, że rzeczowniki greckie posiadają rodzajnik określony. W zapisie słownikowym podaje się go po przecinku za rzeczownikiem.

n

Przećwiczmy teraz wymowę imion i nazw własnych. Posłuchaj nagrania, a następnie powtórz za lektorem:

Χίος, Γύύς, Θαύης, Ζεύς, Ἐφεσος, Ἰταλία, Ἑλένη, Εὐρύνικος, Ὑάκινθος, Ἥρα, Αἰσχύλος, Οἰδίπους, Οὐρανία, Σφίγξ, Ὀλύμπος.

Czy potrafisz podać ich polskie odpowiedniki? Porównaj swoją odpowiedź ze słowniczkiem:

Χίος, ἡ	– Chios, wyspa na Morzu Egejskim, w pobliżu wybrzeża Azji Mniejszej,
Γύγης, ὁ	– Gyges, król Lidii (VII w. p.n.e.), prowadził wojny z mieszkańcami miast greckich w Azji Mniejszej – Kolofonem, Magnezją, Miletum i Smyrą,
Θαλῆς, ὁ	– Tales z Miletu (VII/VI w. p.n.e.), wybitny uczony i filozof zaliczany do grona Siedmiu Mędrców,
Ζεύς, ὁ	– Zeus, w mitologii greckiej ojciec bogów, władca nieba,
Ἐφεσος, ἡ	– Efez, jedno z 12 miast jońskich w Azji Mniejszej,
Ἰταλία, ἡ	– Italia, w V w. p.n.e. nazywano tak południową część Półwyspu Apenińskiego, od czasów Augusta obejmowała obszar od cieśniny Messinejskiej do Alp,
Ἑλένη, ἡ	– Helena, córka Zeusa i Ledy, żona króla Sparty – Menelaosa, porwana później przez Parysa do Troi. Według mitu stała się przyczyną wojny trojańskiej,
Ἑλληνικός	– helleński, grecki,
Ὑάκινθος, ὁ	– Hiacynt, ulubieniec Apollona, podczas zabawy został ugodzony przez boga dyskiem. Z krwi Hiacynta wyrosły kwiaty nazwane jego imieniem,
Ἥρα, ἡ	– Hera, żona i siostra Zeusa, córka Kronosa i Rei, czczona jako opiekunka małżeństwa,
Αἰσχύλος, ὁ	– Ajschylos (ok. 525-456 r. p.n.e.), najstarszy z trójki wielkich tragiczów greckich, autor m.in. <i>Prometeusza w łańcuchach</i> , <i>Orestes</i> i <i>Siedmiu przeciwko Tebom</i> ,
Οἰδίπους, ὁ	– Edyp, syn króla Teb – Lajosa. Wyrocznia przepowiedziała mu, że zabije swego ojca i poślubi matkę,
Οὐρανία, ἡ	– Urania, muza astronomii,
Σφίγξ, ἡ	– Sfinks, mityczny potwór w postaci skrzydlatego lwa z głową kobiety. Został pokonany przez Edypa, który rozwiązał zagadkę Sfinksa,
Ὀλύμπος, ὁ	– Olimp, pasmo górskie w Grecji pomiędzy Tesalią i Macedonią, według mitologii greckiej siedziba bogów.

Na zakończenie tej części lekcji posłuchaj nagrania jeszcze raz i postaraj się poprawnie zapisać każde słowo.

B1

W tej części lekcji poznasz kilka sentencji greckich, których autorami są znani poeci i filozofowie. Niektórzy z nich należeli do grona Siedmiu Mędrców, którzy uchodzili za miłośników i kontynuatorów lacedemońskiej sztuki układania aforyzmów. Przypisuje się im autorstwo sentencji wyrytych na świątyni Apollona w Delfach. Według Platona na liście Siedmiu Mędrców znajdowali się: Tales z Miletu, Pittakos z Mityleny, Bias z Priene, Solon, Kleobulos z Lindos, Myzon i Chilon ze Sparty.

Przed wysłuchaniem sentencji zapoznaj się ze słówkami, które w nich występują. Każde z nich nagrane jest dwukrotnie. Ty też, słuchając nagrania, powtórz każde słowo dwa razy na głos; zwróć także uwagę na polskie tłumaczenie:

τί	– co
ἐστί	– jest
φίλος, ὁ	– przyjaciel

„n”

Ten znak oznacza nowe słówka i wyrażenia

n

ἄλλος, η, ον	– drugi, inny
ἐγώ	– ja
μὲν... δὲ...	– μὲν (zazwyczaj pomijamy w tłumaczeniu), δὲ (zaś)
ὑπνος, ὁ	– sen
ὀλιγοχρόνιος, ον	– krótkotrwały
θάνατος, ὁ	– śmierć
πολυχρόνιος, ον	– długotrwały
ἀδελφός, ὁ	– brat
θησαυρός, ὁ	– skarb
μέγας, μεγάλη, μέγα	– wielki
ἔστ' = ἐστί	– jest
ἀγαθός, ἡ, ὄν	– dobry
ἀδύνατος, ον	– niemożliwy, bezsilny
τὰ ἀδύνατα	– niemożliwe (domyśl. rzeczy)
παρά (+ dat.)	– u, przy (przyimek)
ἄνθρωπος, ὁ	– człowiek
δυνατός, ἡ, ὄν	– możliwy, silny
θεός, ὁ	– bóg
ἀφ' = ἀπό (+ gen.)	– od, z (przyimek)
ἵππος, ὁ	– koń
εἰς (+ acc.)	– do, ku, na (przyimek)
ὄνος, ὁ	– osioł
ὥς	– jak
λόγος, ὁ	– słowo, przysłowie, sentencja
πολύς, πολλή, πολύ	– liczny, wielu
εἰσί	– są
κλητός, ἡ, ὄν	– zawezwany, zaproszony
ὀλίγος, η, ον	– niewielu, nieliczny
ἐκλεκτός, ἡ, ὄν	– wybrany

Zapewne nie zapamiętałeś wszystkich słówek, ale nie przejmuj się tym zbytnio. Przyswoisz je sobie, słuchając sentencji i wykonując ćwiczenia zawarte w tej sekcji. Posłuchaj zatem zdań. Słuchaj uważnie, starając się wyłowić z tekstu jak najwięcej znaczeń:

Τί ἐστι φίλος; Ἄλλος ἐγώ.

Ὁ μὲν ὑπνος ὀλιγοχρόνιος θάνατος, ὁ δὲ θάνατος πολυχρόνιος ὑπνος.

Ὁ ὑπνος θανάτου ἀδελφός.

Θησαυρὸς μέγας ἔστ' ἀγαθὸς φίλος.

Τὰ ἀδύνατα παρὰ ἀνθρώποις δυνατὰ ἐστι παρὰ τῷ Θεῷ.

Ἀφ' ἵππων εἰς ὄνους, ὥς λόγος.

Πολλοὶ εἰσι κλητοί, ὀλίγοι δὲ ἐκλεκτοί.

Posłuchaj dialogu jeszcze raz i powtarzaj za lektorem każde zdanie:

Τί ἐστι φίλος; Ἄλλος ἐγώ.

– Co (domyśl. to) jest przyjaciel? Drugie ja.

Ὁ μὲν ὑπνος ὀλιγοχρόνιος θάνατος,

– Sen (domyśl. to) krótkotrwała śmierć,

ὁ δὲ θάνατος πολυχρόνιος ὑπνος.

– śmierć zaś (domyśl. to) długotrwały sen.

Ὁ ὑπνος θανάτου ἀδελφός.

– Sen (domyśl. jest) bratem śmierci.

Θησαυρὸς μέγας ἔστ' ἀγαθὸς φίλος.

– Dobry przyjaciel jest wielkim skarbem.

Τὰ ἀδύνατα παρὰ ἀνθρώποις,

– To, co niemożliwe (dosł. rzeczy niemożliwe) u ludzi,

Ramka

zawiera dodatkowe informacje na temat gramatyki, użycia słówek lub wymowy.

„Z”

Ćwiczenia oznaczone tym znakiem mają na celu skontrolowanie znajomości nowych słówek, gramatyki lub wymowy

δυνατά ἐστὶ παρὰ τῷ Θεῷ.

Ἄφ' ἵππων εἰς ὄνους, ὥς λόγος.

– możliwe jest u Boga.

– Z koni na osły, jak (*domyśl. głosi*) przysłowie. (*odpowiednik polskiego: Z deszczu pod rynnę.*)

Πολλοὶ εἰσι κλητοί, ὀλίγοι δὲ ἐκλεκτοί.

– Wielu jest wezwanych, niewielu zaś wybranych.

Teraz zapoznaj się z komentarzem do tego materiału:

*W pierwszej sentencji pojawił się **zaimek pytajny** τί. Zapamiętaj, że zaimek ten we wszystkich formach ma akcent na samogłosce rdzennej, czyli na ι, przy czym akcent ten nigdy **nie przechodzi** w gravis. Spójrz na nasz przykład:*

Τί ἐστι φίλος;

– Co to jest przyjaciel?

*W zdaniach wystąpiło **orzeczenie imienne** składające się z łącznika (czyli formy czasownika „być”) i orzecznika, którym może być przymiotnik lub rzeczownik. W języku polskim rzeczownik pełniący funkcję orzecznika występuje w narzędniku:*

Dobry przyjaciel jest (kim? czym?) skarbem.

W języku greckim orzecznik stawiamy zawsze w mianowniku:

Θησαυρὸς μέγας ἔστ' ἀγαθὸς φίλος.

– Dobry przyjaciel jest (kto? co?) wielki skarb.

Pamiętaj, że orzecznik musi zgadza się z podmiotem pod względem liczby i rodzaju.

Dlatego w liczbie mnogiej powiemy:

Θησαυροὶ εἰσιν ἀγαθοὶ φίλοι.

– Dobrzy przyjaciele są skarbami (*dosł. skarby*).

Zwróć uwagę, że orzecznik rzeczownikowy występuje zwykle bez rodzajnika:

Ὁ ὕπνος θανάτου ἀδελφός

– Sen jest bratem śmierci.

(a nie: ὁ ἀδελφός).

Czytając zdania, zauważyłeś zapewne, że w języku greckim przydawka występuje przed rzeczownikiem. Jeżeli rzeczownik poprzedzony jest rodzajnikiem, przydawkę umieszcza się między rodzajnikiem a rzeczownikiem:

ὁ ἀγαθὸς φίλος

– dobry przyjaciel

Jeżeli przydawką jest rzeczownik, to wraz ze swoim rodzajnikiem występuje w szyku przydawki – to znaczy przed rzeczownikiem:

ὁ τοῦ θανάτου ἀδελφός

– brat śmierci

Przy okazji czytania sentencji poznałeś dwie formy **czasownika „być”**:

3 os. lp.: ἐστί(v) – jest

3 os. lm.: εἰσί(v) – są

Litera v w nawiasie oznacza, że dodajemy ją do końcówki czasownika tylko wówczas, kiedy następny wyraz w zdaniu rozpoczyna się od samogłoski lub kiedy czasownik jest ostatnim słowem w zdaniu.

Uzupełnij teraz odpowiednią formą czasownika „być” następujące zdania:

– Ὁ ὕπνος > **ἐστὶν** ὀλιγοχρόνιος θάνατος.

– Πολλοὶ > **εἰσι** κλητοί.

– Τί > **ἐστι** φίλος;

„i”

Zapisany kursywą tekst znajdujący się przy tym symbolu zawiera nowe informacje dotyczące gramatyki oraz użycia słówek

W tej części lekcji poznałeś **rzeczowniki i przymiotniki** rodzaju męskiego należące do **deklinacji II**. W języku greckim, tak jak w polszczyźnie, rzeczowniki, przymiotniki i zaimki odmieniają się przez przypadki i liczby. Nazwy rodzajów, liczb i przypadków zostały zapożyczone z języka łacińskiego:

singularis (sing.)	– liczba pojedyncza
pluralis (pl.)	– liczba mnoga
masculinum (masc.)	– rodzaj męski
femininum (fem.)	– rodzaj żeński
neutrum (neutr.)	– rodzaj nijaki

nominativus (N./nom.)	– (kto? co?) – mianownik
genetivus (G./gen.)	– (kogo? czego?) – dopełniacz
dativus (D./dat.)	– (komu? czemu? kim? czym?) – celownik, miejscownik i narzędnik
accusativus (Acc./acc.)	– (kogo? co?) – biernik
vocativus (V./v.)	– (o!) – wołacz

W nawiasach zostały podane skróty nazw łacińskich, którymi będziemy się posługiwać w całym kursie.

Przypomnijmy sobie poznane rzeczowniki i przymiotniki. W sentencjach pojawiły się rzeczowniki rodzaju męskiego zakończone w **nominatiwie sing.** na –ος: φίλος (przyjaciół), ὕπνος (sen), θησαυρός (skarby). Natomiast końcówką **nominatiwu pl.** jest –οι: κλητοί (wezwanie), ἐκλεκτοί (wybrani).

*Zapamiętaj, że rzeczowniki i przymiotniki rodzaju męskiego zakończone w nominatiwie sing. na –ος odmieniają się według **deklinacji II**.*

Odmieńmy przez przypadki i liczby jeden z poznanych rzeczowników:

	sing.	pl.
N.	ὁ φίλος	οἱ φίλοι
G.	τοῦ φίλου	τῶν φίλων
D.	τῷ φίλῳ	τοῖς φίλοις
Acc.	τὸν φίλον	τοὺς φίλους
V.	ὦ φίλε	ὦ φίλοι

W języku greckim, podobnie jak w wielu językach nowożytnych, każdy rzeczownik posiada **rodzaj-nik określony**. Dla rodzaju męskiego jest to rodzajnik ὁ, który odmienia się wraz z rzeczownikiem.

A co stanie się z akcentem, jeśli odmienimy rzeczownik, w którym akcent w nominatiwie pada na trzecią sylabę od końca? Pamiętając o zasadach akcentowania przedstawionych na początku tej lekcji, spróbuj uzupełnić odmianę rzeczownika θάνατος:

	sing.	pl.
N.	ὁ θάνατος	οἱ θάνατοι
G.	> τοῦ θανάτου	> τῶν θανάτων
D.	> τῷ θανάτῳ	> τοῖς θανάτοις
Acc.	> τὸν θάνατον	> τοὺς θανάτους
V.	> ὦ θάνατε	> ὦ θάνατοι

Widzisz, że w tych przypadkach, w których końcówka jest długa (gen. sing., dat. sing., dat. pl., acc. pl.), akcent przesunął się na drugą sylabę od końca zgodnie z zasadą: jeśli ostatnia sylaba jest długa, akcent nie może padać na trzecią sylabę od końca.

„Z”

Ćwiczenia oznaczone tym znakiem mają na celu skontrolowanie znajomości nowych słówek, gramatyki lub wymowy

Znasz już końcówki deklinacji II. Wróć teraz do zdań z początku lekcji i spróbuj rozpoznać formy (przypadek i liczbę) użytych w nich rzeczowników i przymiotników:

φίλος	> nom. sing.
θανάτου	> gen. sing.
ἀγαθός	> nom. sing.
ἀνθρώποις	> dat. pl.
θεῶ	> dat. sing.
ἵππων	> gen. pl.
ὄνους	> acc. pl.
κλητοί	> nom. pl.

Poznałeś dotychczas trzy **przyimki**. Zapamiętaj, że każdy z nich łączy się z określonym przypadkiem:

ἀπό	(od, z) + gen.
εἰς	(do, ku, na) + acc.
παρά	(przy, u) + dat.

Wykonaj teraz krótkie ćwiczenie. Uzupełnij poniższe wyrażenia, używając odpowiednich form podanych rzeczowników, a następnie przetłumacz je na język polski:

εἰς	(ἵππος – pl.)	> ἵππους	– do koni, na konie
ἀπό	(φίλος – pl.)	> φίλων	– od przyjaciół
παρά	(θεός – sing.)	> θεῶ	– u boga, przy bogu

W jednym ze zdań w funkcji podmiotu wystąpił przymiotnik w rodzaju nijakim porządku rodzaj-nikiem. Zwróć uwagę, że jeżeli podmiot zdania występuje w liczbie mnogiej rodzaju nijakiego, to orzeczenie w takim przypadku zwykle jest w liczbie pojedynczej:

Τὰ ἀδύνατα παρὰ ἀνθρώποις	– To, co niemożliwe (w liczbie mnogiej) u ludzi,
δυνατὰ ἐστὶ παρὰ τῷ Θεῷ.	jest (liczba pojedyncza) możliwe (i znów liczba mnoga) u Boga.

Na zakończenie sekcji B1 przedstawimy kilka uwag na temat wymowy i znaków używanych przy jej zapisie.

W jednej z sentencji wystąpiła **elizja**:

ἔστω (= ἐστὶ) ἀγαθός φίλος.

Elizji najczęściej ulegają przyimki i spójniki. Jeśli elizja występuje przed przydechem mocnym, końcowa spółgłoska wyrazu przechodzi w odpowiednią spółgłoskę przydechową (aspirowaną):

π – φ τ – θ κ – χ

Spójrzmy na przykład z sentencji:

ἀφ' (= ἀπὸ) ἵππων

Sekcja C

Powtórzenie i utrwalenie wiedzy.

C1

W tej sekcji nie wprowadzimy już nowego słownictwa i gramatyki, lecz poświęcimy ją na powtórzenie słówek i wiadomości gramatycznych oraz rozwinięcie umiejętności zdobytych do tej pory. Każde ćwiczenie wykonaj samodzielnie, a następnie sprawdź poprawność swoich odpowiedzi z kluczem zamieszczonym przed kończącym zeszyt słownikiem oraz z nagraniem.

Ćwiczenie 1

Od podanych rzeczowników utwórz ten sam przypadek w przeciwnej liczbie i podaj formę podstawową (nominativus sing.):

<i>Forma</i>	<i>Forma w przeciwnej liczbie</i>	<i>Nominativus sing.</i>
τῷ ἵππῳ		
τοὺς ἀγγέλους		
ὦ φίλε		
τοῦ βαρβάρου		
οἱ θεοί		

Ćwiczenie 2

Uzupełnij zdania, wybierając jedną spośród form podanych w nawiasie, a następnie przetłumacz zdania na język polski:

- Oἱ ἀγαθοὶ φίλοι (θησαυροῖς, θησαυροὺς, θησαυροί) εἰσιν.
.....
- Ἄφ' ἵππων εἰς (ὄνων, ὄνους, ὄνοις).
.....
- Τί (ἐστι, εἰσι) φίλος;
.....
- Οἱ θεοὶ (τῶν ἀνθρώπων, τοῖς ἀνθρώποις, τοὺς ἀνθρώπους) φίλοι εἰσίν.
.....

Ćwiczenie 3

Wysłuchaj nagranych wyrażeń i zapisz je:

-
-
-
-
-

Ćwiczenie 4

Ułóż zdania twierdzące z podanych słówek:

- φίλος, τῶν, Ζεὺς, ἀνθρώπων.
.....
- παρά, εἰσί, τοῖς, λόγοι, ἀνθρώποις, οἱ, θησαυροί.
.....
- ἐστίν, τοῦ, ὁ, ἀνθρώπου, θάνατος, ὕπνος.
.....
- ἀνθρώπων, μὲν, θεῶν, τά, παρά, τά, ἀδύνατα, δέ, εἰσί, παρά.
.....

Ćwiczenie 5

Uzupełnij zdania odpowiednimi formami rzeczowników lub przymiotników:

- Ὁ μὲν ὕπνος ὀλιγοχρόνιος
- Ὁ φίλος ἐγὼ ἐστίν.
- Θησαυρὸς μέγας ἔστ' φίλος.
- Ἄφ' εἰς ὄνους.

PROGRAM KURSU

■ Pakiet 1 – lekcje 1-2

Teksty: sentencje Siedmiu Mędrców, maksymy i powiedzenia poetów i filozofów.

Gramatyka: zasady fonetyki i akcentowania, rodzajnik określony, rzeczowniki i przymiotniki deklinacji II w rodzaju męskim i nijakim, odmiana czasowników koniugacji I w czasie teraźniejszym strony czynnej, formy czasownika εἶμι, przeczenie, zaimek αὐτός.

■ Pakiet 2 – lekcje 3-4

Teksty: Anaksagoras z Klazomenai, *Potęga rozumu*. Diodor, *Biblioteka*.

Gramatyka: rzeczowniki i przymiotniki kontraktowane deklinacji II, odmiana czasowników w czasie teraźniejszym strony medialno-pasywnej, konstrukcja accusativus cum infinitivo.

■ Pakiet 3 – lekcje 5-6

Teksty: Święty Paweł, *Listy do Koryntian*. *Dzieje Apostolskie*. Herodot, *Dzieje*. Anakreont, *Pieśni*.

Gramatyka: rzeczowniki deklinacji I na -α i -η, odmiana czasowników kontraktowanych w czasie teraźniejszym strony czynnej, dativus possessivus.

■ Pakiet 4 – lekcje 7-8

Teksty: Apollodor, *Biblioteka*.

Gramatyka: rzeczowniki deklinacji I w rodzaju męskim, zaimek względny ὅς, ἥ, ὅ, odmiana czasowników kontraktowanych w czasie teraźniejszym strony medialno-pasywnej.

■ Pakiet 5 – lekcje 9-10

Teksty: Longos, *Dafnis i Chloe*. Ezop, *Bajki*.

Gramatyka: odmiana czasowników w czasie przeszłym niedokonanym strony czynnej, zaimki osobowe i dzierżawcze, rzeczowniki deklinacji III o tematach na -ντ.

■ Pakiet 6 – lekcje 11-12

Teksty: Ferekydes z Syros. Ezop, *Bajki*.

Gramatyka: odmiana czasowników kontraktowanych w czasie przeszłym niedokonanym strony czynnej, odmiana przymiotnika πᾶς, πᾶσα, πᾶν, neutra deklinacji III o tematach na -τ.

■ Pakiet 7 – lekcje 13-14

Teksty: Diodor, *Biblioteka*. Platon, *Menon*.

Gramatyka: odmiana czasowników w czasie przyszłym strony czynnej i medialno-pasywnej, zaimek pytający i nieokreślony, imiesłów czasu teraźniejszego w stronie czynnej i medialno-pasywnej, przymiotniki deklinacji III na -ων i -ον.

■ Pakiet 8 – lekcje 15-16

Teksty: Apollodor, *Biblioteka*. Platon, *Menon*. Longos, *Dafnis i Chloe*.

Gramatyka: odmiana czasowników – aoryst I strony czynnej i medialnej, deklinacja III – rzeczowniki μήτηρ, ἄνθρωπος, πᾶσις, liczebniki główne i porządkowe 1-10.

■ Pakiet 9 – lekcje 17-18

Teksty: Longos, *Dafnis i Chloe*. Apollodor, *Biblioteka*.

Gramatyka: neutra deklinacji III na -ες, odmiana czasowników – aoryst II atematyczny strony czynnej i medialnej, zaimki wskazujące.

■ Pakiet 10 – lekcje 19-20

Teksty: Lukian, *Prawdziwa historia*. Ezop, *Bajki*.

Gramatyka: przymiotniki deklinacji III na -ης i -ες, odmiana czasowników – aoryst I strony biernej, rzeczowniki deklinacji III o tematach na -ι.

■ Pakiet 11 – lekcje 21-22

Teksty: Apollodor, *Biblioteka*. Platon, *Protagoras*.

Gramatyka: odmiana czasowników – aoryst II atematyczny strony biernej, rzeczowniki deklinacji III zakończone na -ις i -υ, genetivus absolutus.

■ Pakiet 12 – lekcje 23-24

Teksty: Plutarch, *Moralia*. Homer, *Odyseja*.

Gramatyka: przymiotniki deklinacji III na -υς, -εἰς, -υ, coniunctivus – odmiana i zastosowanie w zdaniach głównych i pobocznych, odmiana rzeczownika νοῦς.

■ Pakiet 13 – lekcje 25-26

Teksty: Herodot, *Dzieje*. Lukian, *Dialogi bóstw morskich*.

Gramatyka: przymiotniki μέγας i πολύς, odmiana imion deklinacji III, optativus – odmiana i zastosowanie w zdaniach głównych i pobocznych.

■ Pakiet 14 – lekcje 27-28

Teksty: Izokrates, *Helena*.

Gramatyka: stopniowanie regularne przymiotników i przysłówków, genetivus partitivus, genetivus comparativus.

■ Pakiet 15 – lekcje 29-30

Teksty: Ksenofont, *Wspomnienia o Sokratesie*. Diogenes Laertios, *O życiu, doktrynach i powiedzeniach sławnych mężów*.

Gramatyka: stopniowanie nieregularne przymiotników i przysłówków, odmiana czasownika – aoryst II pierwiastkowy.

■ Pakiet 16 – lekcje 31-32

Teksty: Lukian, *Dialogi zmarłych*. Plutarch, *Moralia*.

Gramatyka: odmiana czasowników koniugacji II: εἶμι i φημί, odmiana czasownika – perfectum i plusquamperfectum strony czynnej.

■ Pakiet 17 – lekcje 33-34

Teksty: Ksenofont z Efezu, *Opowieści efeskie o Antei i Habrokomesie*. Filostratos, *Obrazy*.

Gramatyka: odmiana czasownika: perfectum i plusquamperfectum strony medialno-pasywnej, adiectivum verbale, zdania celowe.

■ Pakiet 18 – lekcje 35-36

Teksty: Izokrates, *Panegiryk*. Ksenofont, *Anabaza*.

Gramatyka: odmiana czasowników koniugacji II w czasie teraźniejszym strony czynnej i medialno-pasywnej, odmiana czasownika οἶδα, zdania skutkowe.

■ Pakiet 19 – lekcje 37-38

Teksty: Ksenofont, *Wspomnienia o Sokratesie*. Teognis.

Gramatyka: odmiana czasowników koniugacji II w czasie przeszłym niedokonanym strony czynnej i medialno-pasywnej, zdania warunkowe, dualis w deklinacji.

■ Pakiet 20 – lekcje 39-40

Teksty: Lukian, *Dialogi bogów*. *Ewangelia wg św. Mateusza*.

Gramatyka: odmiana czasowników koniugacji II w czasie przyszłym strony czynnej i medialnej, zdania czasowe.

Nauka jeszcze nigdy nie była tak lekka!

Zamów już dziś!

- ✓ skuteczna metoda
- ✓ ponad 1 milion zadowolonych Klientów
- ✓ wygoda i elastyczność